

PÅR-HENRIK SJÖSTRÖM

Kungsholm lever vidare

Den sista Kungsholm, kronjuvelen i 1960-talets stora svenska handelsflotta, återuppstår som modell.

Innan Sjöfartsmuseet Akvariet i Göteborg den 16 september stänger dörrarna för en större ombyggnation har besökarna möjlighet att se en nybyggd modell av den sista Kungsholm i skala 1:100.

Det är ingen liten modell vi talar om, eftersom Kungsholm hade en längd över allt om 201,17 meter. I denna skala innebär det att en centimeter på modellen motsvarar en meter i verkligheten, vilket innebär att Kungsholm i miniatyr är drygt två meter lång och 26,5 centimeter bred.

Väl byggd

Svenska Amerika Linien lade ner sin verksamhet redan 1975. Då var flaggskeppet Kungsholm så gott som nytt, endast nio år gammalt.

Detta vackra fartyg blev sedan mycket populärt på kryssningsmarknaden när

hon kryssade för sina senare ägare, bland annat i många år under namnen Sea Princess och Victoria i P&O:s ägo – ett bevis på att brittisk varvsindustri på den tiden stod för högsta kvalitet och att Svenska Amerika Linien kunde sin sak vad gäller design av passagerarfartyg.

Kungsholm var senare på tapeten i flera repriser, senast hösten 2015, då affärsmannen Johnny Sid kämpade för att få originalet till Göteborg. Denna rysare pågick ända tills det bittra slutet då Kungsholm slutligen drogs upp på stranden i Alang i Indien och skrotades. En viss tröst är därför att Kungsholm lever vidare som en detaljerad och väl byggd modell.

25 år

Bland alla nyfikna göteborgare som var på plats i mars 1966 då Kungsholm för första gången

lade till vid Amerikakajen i Göteborg var femton år gamla Yngve Björndahl. Redan då bestämde han sig för att han en dag skulle bygga en modell av fartyget.

Yngve Björndahl började 1989 som modellkonservator på Sjöfartsmuseet Akvariet. Innan han kom till museet hade han i 20 år jobbat på Sverre, som tillverkade fartygsmodeller.

Han upptäckte snart att museet inte hade någon modell av den sista Kungsholm i sin samling. Detta blev upptakten till hans modellbyggarprojekt som skulle pågå till och från i tjugofem år.

Yngve Björndahl letade fram ritningar, tidningsurklipp och fotografier. Han besökte fartyget i Köpenhamn för att fotografera. För att komplettera med dåtid kontaktade han människor som arbetat ombord på Kungsholms sista resor.

– Att få tag i rätt färgkulör är det svåraste när man ska bygga en modell av ett fartyg som inte finns kvar i originalskick. Därför var det ovärderligt när en vän som arbetat på Kungsholm gav mig den exakta gula och blåa kulören på skorstenarna och masterna, berättar han.

Amerikansk lind

Skrov och överbyggnad till modellen är byggd av amerikansk lind, ett material som Yngve Björndahl anser att är idealiskt för modellbygge.

– Till allt det stora, som skrov, däckshus, skorstenar och livbåtar har jag använt trä. Jag köpte amerikansk lind, för det är mjukt och tätt, ett bra material att bygga båtmodeller i, berättar han.

Allt är byggt från scratch förutom ankarkättingen och ett par smala lejdare.

– Detaljerna, som ankarspel, dävertar och antenner är gjorda i mässing som man svarvar och löder.

Dessutom använde han i viss utsträckning plexiglas för detaljer.

– Sedan ska man grundmåla, spackla och slipa två gånger innan man sprutlackerar ytfärgen i två lager, ibland tre.

I somras blev modellen av Kungsholm klar. Nu utgör modellen av svenska handelsflottans forna kronjuvel en del av utställningen Amerikafeber och ingår i museets samling. ¶

KUNGSHOLM

Passagerarfartyg om 26 700 brt

Leverans: 1966

Ägare: Svenska Amerika Linien

Såld: 1975

Skrotad: 2015